

Carl Larsson. Azalea. 1906. Thielska Galleriet Stockholm

Carl Larsson - det gode liv

På Ordrupgaard kan man komme tæt på den svenske kunstner Carl Larsson og ikke mindst på hans kone Karin. Sammen lagde de fundamentet til det eftertragtede og helt specielle »skandinaviske look«.

Af Karen Klifoth

Når vi i vore bedsteforældres gemmer finder billedbøger og glansbilleder med buttede barnekinder, glade farver, vintre fulde af sne og hjemmet som en beskyttende hule omkring det gode og trygge liv – så er vi ført mere end 100 år tilbage til den svenske kunstner Carl Larssons univers (1853-1919).

Det er på Ordrupgaard det sker lige nu. Her kan vi kun overgive os med respekt for denne kunstners maleriske talent. Og endda i en genre, akvarellen, som måske er den sværeste af dem alle. Det er kun en sand mester, der kan styre disse vandfarver. Og læg godt mærke til de store formater.

Emil Nolde, der indtil 19. oktober kan ses på Louisiana, er den eneste, der ligesom Carl Larsson formår at bygge farverne op af flere lag i denne vanskelige teknik.

Håndens arbejde

Carl Larsson drog som alle andre til Paris i 1870'erne. Det var i det årti, hvor impressionisterne revolutionerede kunsten. Deres indflydelse anes bl.a. i værket fra 1893 »Karin og Brita«, hvor farverne synes at forsvinde i et »impressionistisk lyshav«. Men som udstil-

Karin Larsson Kærlighedens Rose, billedvævning Carl Larsson-gården, Sundborn

lingen viser, er det ikke den vej, han ønsker at gå.

Han blev sammen med sin hustru Karin Bergöö stærkt påvirket af den engelske arts & crafts bevægelse. Den satte fokus på »håndens arbejde« i en slags protest mod den hastigt voksende industrielle produktion.

Derfor er den aktuelle udstillings helt store overraskelse ikke så meget Carl Larssons præstationer, men derimod Karins.

Hun har en akademisk uddannelse i maleri og design. Noget meget usædvanligt for den tids kvinder. Ved sit giftermål opgiver hun maleriet, som hun erstatter med opdragelse af otte børn og indretning af deres hjem »Lilla Hytt-näs« i Sundborn. Stedet udbygges af flere omgange med Karin som chefarkitekt og designer af møbler og stoffer.

Denne bolig var deres fælles livsstilsprojekt og er i dag

åben for publikum under navnet Carl Larsson-gården.

På maleriet »Azalea« fra 1906 har Carl Larsson malet Karin i et vinterhave-lignende interiør, hvor man skal lægge mærke til den store væv t.v. i billedet. Her henvises diskret til Karins arbejde som væverske. Her er det hendes arbejde »De fire elementer«, der er opspændt. Denne gobelin indgår i udstillingens anden sektion sammen med væven.

På et svensk-rødt podie i rummets midte ser vi et bredt udvalg af det originale inventar fra gården i Dalarnas Sundborn malet i pangfarver af Karin. Bl.a. en skøn blåmalet højrygget armstol med broderet ryg og sæde. Læg også mærke til hendes helt specielle »blomsterreol«, som også ses i flere malerier.

Udstillingens rum er harmonisk bundet sammen af væggenes grønne farvebånd sammen med denne helt spe-

cielle røde farve, som er nærmere beskrevet i katalogteksten af kunsthistoriker Henrik Wivel.

Denne farvekombination er en direkte referenc til hjemmet i Sundborn, som det fremgår af flere værker, bl.a. snebilledet med lille Brita fra 1897.

Mange af disse værker indgår i bogværket »Ett hem«, hvor 24 farveplancher fortæller alverden, hvordan man bør indrette sig med det gode liv omkring børnene som omdrejningspunkt.

Og børnene er der, måske bare med et par fødder, som det ses i kat.nr. 55 »Gamle Anna« fra 1896, hvor sådanne afskæringer også peger på inspiration fra de japanske træsnit, der i disse år var populære samlereobjekter.

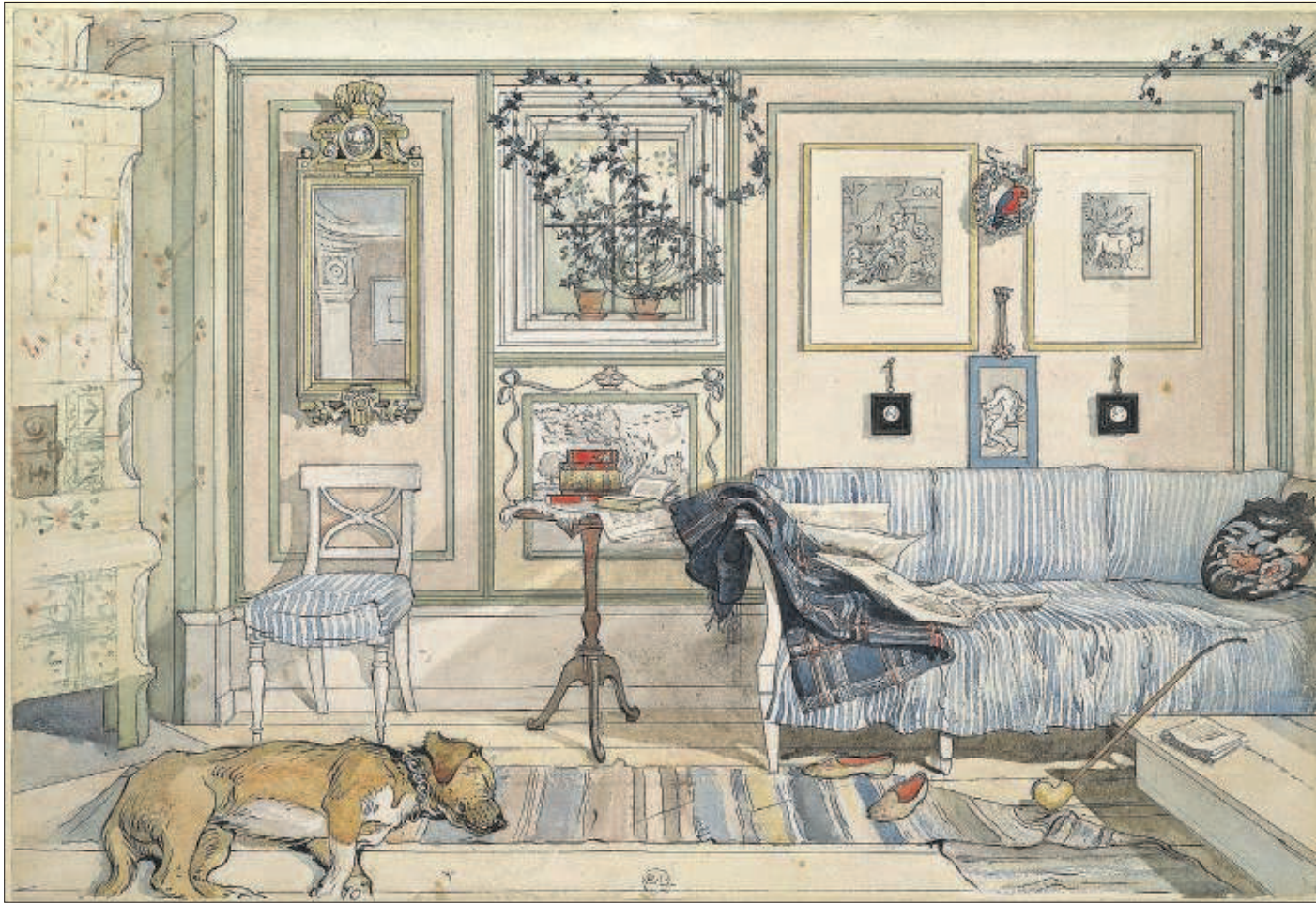
Breder budskabet ud

Albummet blev en sand »hjemmets revolution« i en tid, hvor børn blev godt pakket af vejen i disse overfyldte klunkehjem med velour, gardinkvaster og alverdens nips. Alt det vi ser på malerierne har kunstnerparrets aftryk: Børnenes afslappede tøj er syet af Karin, de sribede løbere har været forbi hendes væv. Og de skønne blåstribede stoffer er også hendes værk sammen med de hjemmegjorte møbler.

Carl sørger for gennem sine bøger, illustrationer i ugeblade og sine malerier at brede deres budskab ud. Men læg mærke til, hvor forskelligt dette ægtepars stilistiske udtryk er: Hvor Carl har rødder tilbage i 1700-tallets rokoko med arabesker og svungne linier, er Karin stramt geometrisk, ja nærmest abstrakt og forud for sin tid. Et eksempel kunne være billedtæppet »Kærlighedens rose« fra 1909, der blev brugt som rumdeler mellem Carl Larssons soveværelse med himmelseng (er med på udstillingen) og hendes eget, hvor hun og alle pigerne huserede. Hendes modernitet understreges kun yderligere af hendes vidunderlige puder og duge, som vi ikke snydes for.

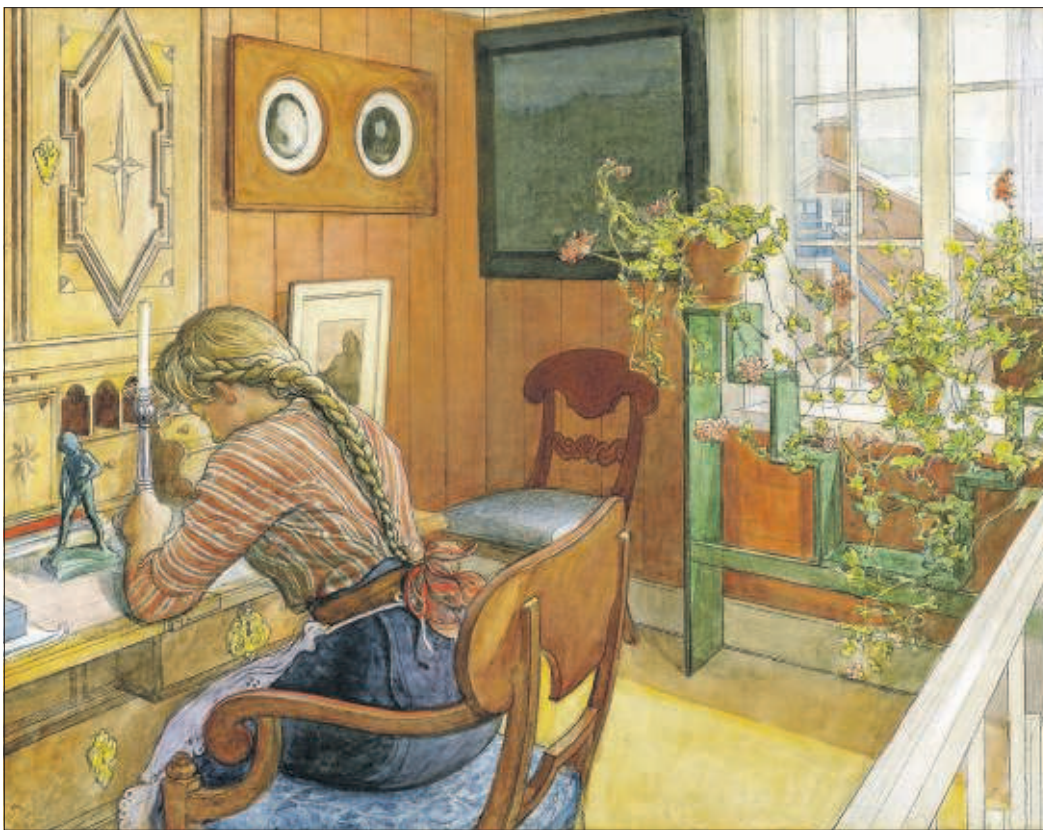
Specielt for børnene har den russisk-finske kunstner Alexander Reichstein (f. 1957) lavet en pragtfuld installation »At Home«. Store fotostater fra Larssons album »Ett hem« er opsat, så de er illusionsskabende rumdelere. Skabe kan åbnes, skuffer kan trækkes ud. Det skal bare opleves. Selv det voksne publikum var meget begejstret.

Men udstillingen er også historien om den fattige dreng, der på trods af en barsk barndom med druk og tæv alligevel kom ud på livets solside bl.a. takket være en skole læ-

Carl Larsson. Hyggehjørnet 1897 fra serien Ett Hem 1899 Nationalmuseum Stockholm.

Foto Åsa Lunden

Karin Larsson Stol med vævet ryglæn og betræk, gammel-stuen, 1912.

Foto: Carl Larsson-gården, Sundborn

Carl Larsson. Brevskrivning. 1912. Akvarel 525 x 740 mm. Nationalmuseum, Stockholm

rer, der sørgede for, at han kun tretten år gammel blev optaget på det svenske kunstakademi i Stockholm. Han blev en efterspurgt portrætmaler hos overklassen, fik store bestillingsopgaver, havde boliger rundt omkring i Sverige, men vigtigst af alt havde han et meget lykkeligt familieliv.

Hans værker er ikke kun sødlatne stykker om en svunden tid. Som eftertiden har vist, har Carl og Karin Larssons indretningsstil lagt grunden til dette helt specielle »skandinaviske look«, som

mange designere også i dag efterstræber.

Som kunstanmelder er det skønt at blive begejstret - og overrasket. Begge dele var tilfældet her på Ordrupgaard. Det er en godt tænkt og æstetisk fornem udstilling, hvor de ophængte tekstplancher diskret formidler udstillingens tematikker.

Udstillingen kan ses indtil 8. februar 2015 og ledsages af et både smukt og spændende katalog.

Carl Larsson. Sne; Hytten i sne. 1909. Åbo Konstmuseum